

KIS NAPI

ISTEN ÁLDÁSA. (lásd 318. l.)

AZ ARANYHEGY ÉS A KOLIBRI-MADÁR.

(Mesélte gyermekeinek Mokry Sámuel)

Egy téli estén két leányka, Emma és Janka, az egyik 8, a másik 6 éves, pamlagon heverő atyjukhoz jöttek és felkérték, meséljen nekik valamit.

„Jól van,“ — mondá atyjuk — „mesélek, de mesém több estén át fog tartani s előre kijelentem, hogy a mely napon rosszul viselitek magatokat, annak estéjén nem fogok mesélni.“

„Oh, jók leszünk, jók leszünk.“ — ujjongtak a kis leányok s miután 4 éves Samu öcsésük is bámész képpel közéjük állott, az apa imigy kezdte meséjét:

Első est.

Volt egyszer egy király, annak volt két leánya: Márta és Erzsike. Márta gonosz volt: szüleinek duzzogva engedelmeskedett, soha semmivel sem volt megelégedve és legnagyobb öröme abban telt, ha embert vagy állatot kizozhatott. E mellett rendetlen és lusta volt, ruháját minduntalan bemoeskolta vagy elszaggatta s haja mindig borzas volt, a miért méltán rutnak találta mindenki.

Egészen ellenkezője volt Erzsike, szelid és engedelmes, tiszta, munkás és rendes. Senkit sem bántott, mindenkin segített. Ezért őt minden ember szerette, míg Mártát senki sem állhatta ki.

Márta 13, Erzsike 11 éves volt.

Egy szép tavaszi napon a környéknek gyermekei egybegyültek a mezőn játszani. Fiuk és leányok, nagy seregben tanakodtak, hogy mit játszanak. „Játszunk királyt és királynét“ — mondá az egyik; — „játszunk lakodalmat“ — mondá a másik. „Játszunk mind a kettőt“ — mondá egy harmadik. „Válaszszunk királyt és királynét, a király lesz a völegény, a királyné menyasszony és lesz lakodalom.“ —

„Jó lesz, jó lesz!“ — tapsolának mindnyájan és azonnal hozzafogtak a kettős választáshoz. Királynak választották Antalt, egy vidám, bátor tekintetű fiut, a szomszéd királynak gyermekét, — királynénak pedig a szelid Erzsikét.

Márta eleinte azt remélte, hogy őt választják királynénak; de midőn látta, hogy senki sem néz reá, sőt épen az ő hugát, Erzsikét, kiáltja mindenki: boszus lett és duzzogva félrevonult. Ezalatt a fiu és leánysereg nagy örömszivajjal elszéledt a mezőn virágokat szedni. A fiuk a közeli erdőből gallyat hoztak s oltárt csináltak, a leányok pedig a gyűjtött virágokkal Erzsikét felkoszorúzták. Volt nagy öröm és ujjongás, midőn az esketés megtörtént; mindenki párt keresett s a vidám sereg kitörő örömmel énekelve és tánczolván mulatott a zöld pázsiton.

Csak Márta nem játszott. Durezás képe seakinek sem tetszett s ezért nem is hittá őt tánczra senki. E mi-

att min
szívét.
hogy E
reti, m
a szégy
vidék g
helyette
nénak;
hallotta
nek sze
tól sug
töltötte
„Megáll
sompoly
Táve
Nagy vo
mekek
ból, szak
végtelen.

Midő
csudálkoz
pajtásait.
gint s ne
mondá. I
zat mond
hogy a f
Itt e
lére táma
Miután ig
elmerülve
haragosan
tovább ne
világ Erz
gyűlöljőa.
vébe jár,
neki csup
meg örök
csak Erz
sem veszi

att mindig több keserűség töltötte el szivét. Régóta boszankodott azon, hogy Erzsikét mindenki jobban szereti, mint őt s midőn most még az a szégyen is érte, hogy az egész vidék gyermekeserege rá sem nézett s helyette Erzsikét választotta királynénak; midőn a nagy örömujjongást hallotta és a felkoszoruzott Erzsikének szelid arcát öröm és boldogságtól sugározni látta: sötét irigység töltötte el s e szavakat mormogván: „Megállj, ezért boszút állok“ — haza sompolygott.

Távozását senki sem vette észre. Nagy volt a kedv a mezőn, a gyermekek ki nem fogytak a játékból, szaladgáltak, kergetődztek véges végtelen.

Midőn Márta haza ért, anyja esudálkozva kérdezte, miért hagyta el pajtásait. „Talán durcás voltál megint s nem akartak játszani veled“ — mondá. De Márta ritkán szokott igazat mondani s most is azt hazudta, hogy a feje fáj és szobájába huzódott.

Itt egy sarokba ülve s arcát öklére támasztva boszuját főzni kezdte. Miután így soká sötét gondolatokba elmerülve ült, egyszerre felugrott s haragosan így kiáltott fel: „Nem, tovább nem tűrhetem, hogy az egész világ Erzsit szeresse, engem pedig gyűlöljön. A cselédség Erzsinek kedvébe jár, engem félrelök; szüleink neki csupa jó szót mondanak, engem meg örökké szidnak; az idegenek is csak Erzsit dicsérik, engem észre sem vesznek. Ma is az egész gyer-

meksereg csak körülötte ujjongott. Hát ő mivel jobb nálamnál? Hah, mint villogott a szeme boldogságtól, míg engem a szégyen majd megfojtott! Nem, ez nem maradhat így! Tervem készen van; el kell őt vesztenem!“

(Folytatjuk.)

CSACSI ÉS LIBÁCSKA.

(Képpel a 320. l.)

GYEREKEK épen a fölött vitáztak, midőn atyjuknak minapi elbeszéléséről, a macskáról és a fogolyadarról beszélgettek, valjon melyik volt okosabb; a czicza-e, mely fiait az eső elől meg mentette, vagy a fogolymadár, mely a vadászt elcsalja kicsinyei fészektől. És a mint e fölött neki tüzesednek, Lotti nem épen illedelmesen azt találta mondani Pistának: „Oh te kis csacsi!“ mire Pista azzal felelt, hogy „oh te libácska!“

Az apa hallotta ezt és mosolyogva szólt közbe:

„Ugy-e, gyerekek, ti most azt hiszitek, hogy egymásnak nagyon ostoba állatok czimeit adtátok? Pedig a csacsi is, a liba is eléggé okos állat.“

„Oh, kedves papa!“ kiáltottak nevetve a gyermekek. „Csacsi és liba okos állatok!“

„Az bizony, s az emberek épen nem helyesen teszik, hogy e két állatot teszik meg az ostobaság jelké-

pévé. A csacsi sokkal ügyesebb gyakran, mint az annyira kedvelt ló, szelidebb is és csak azért makaeszkodik, mert az emberek legtöbbszörre nagyon rosszul bánnak vele. Sokszor megtörtént, hogy valamely bekerített mezőről a lovakat egy csacsi vezette ki, mert elég esze volt arra, hogy addig keresgéljen, míg rá jön egy nyílásra,

szamaragoltam egy szép szürke csacsin, mely igen szelid és okos volt. Egy napon kint jártam a mezőkön csacsimmal s a hátulsó kapun akartam visszajutni az udvarba; de midőn a kapuhoz értem, azt egy ruddal elzárva találtam. Már épen le akartam szállni, midőn láttam, hogy csacsim egyenesen neki megy a rudnak, azt

A MEGMENTETT GYERMEK. (lásd 311. l.)

hol keresztül mehet a sövényen. Sőt a csacsi még a kaput is ki tudja nyitni.“

„A kaput kinyitni?“ kiáltott Pista bámulva.

„Azt bizony. Rajtam történt meg iskolás gyerek koromban, hogy egy ízben a nyári szünidőket falun töltvén, sokat lovagoltam, vagyis inkább

félretolja, aztán fejével addig taszigálja a kaput, míg befértünk és így szépen bevitt az udvarba, meg sem állván, míg a tornác lépcsője előtt nem voltunk.“

„No, ha így van, akkor nem bánom, ha csacsinak neveznek is“ szölt Pista.

liba
szölt
szeret
néven

liba
tos é
tani.

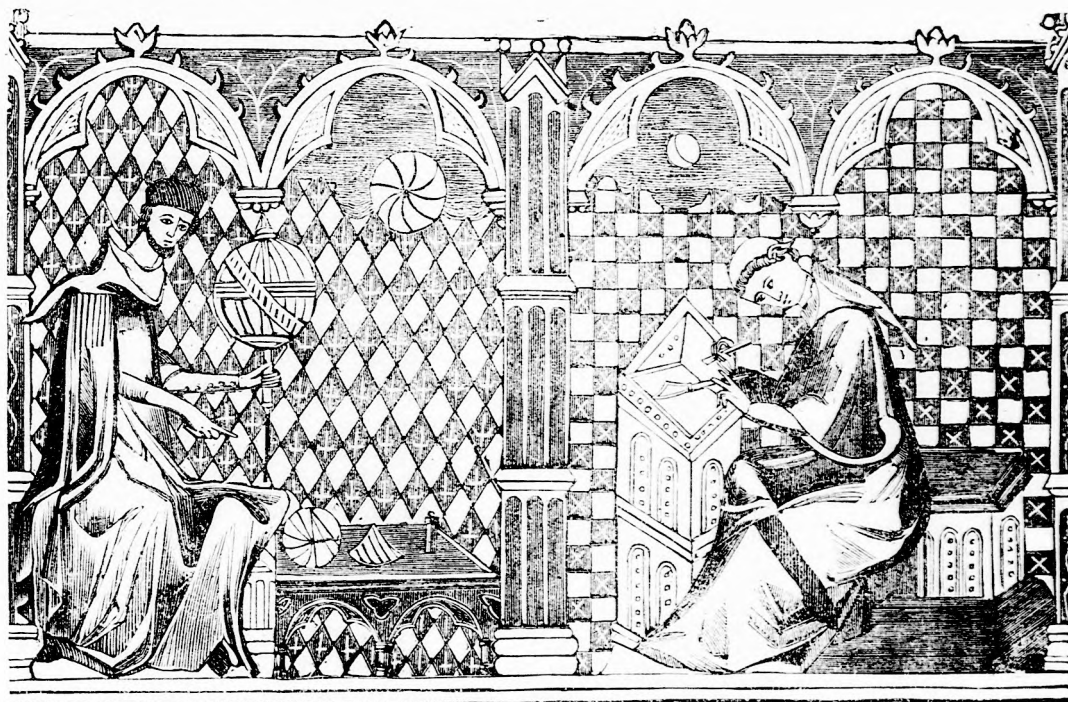

ezt k
ha t
hogy
gyen
tojás
vezik
és ö
bánt

„De papa azt mondta, hogy a liba sem olyan ostoba, mint hiszik“, szólt Lotti aggodalmasan, mert ő is szerette volna, ha a neki adott guny néven is lehetne segíteni.

„Nem bizony“, felelt a papa. „A liba elég okos állat, bátor, állhatatos és tud ragaszkodást is tanusítani. Nagy fészket készít fűszálakból,

kas nem csak elkergette a libát fészkeről, hanem össze is törte egy tojását. Alig hogy meglátta ezt a gunár, neki rohant a kakasnak, nyakon ragadta, össze vissza czibálta, aztán behurcolta egy tócsába és ott a víz alá merítette, úgy hogy kakas urfinak nem volt többé kedve a libát bántani.

EGY KÖZÉPKORBELI TUDÓS ÉS IRNOKA. (lásd 315. l.)

ezt kibéleli saját melléből tépett puha tollal s úgy rakja bele tojásait, hogy azok mindig jó melegben legyenek. A liba türelmesen költi a tojásokat, míg a gunár — így nevezik a him-ludat, — közel marad és örködik, hogy feleségét senki se bántsa. Egyszer történt, hogy egy ka-

Mikor egy gunár ily vitézül teljesíti védő szerepét, hangos gágogással szétterjeszti és verdesi szárnyait s a liba teleg neki szintén hangos sipitással, mintha köszönetet mondana és ez, azt hiszem, kétségtelenül bizonyítja, hogy a libának van esze, bátorsága és szeretetet is tud mu-

tatni. A vad lud különösen nagyon éles hallással és látással is dicsekedhetik, úgy hogy igen nehéz közelébe jutni és megfogni.

Az is jellemző, hogy a libát ritkán lehet megesalni azzal, hogy másféle tojásokat tegyenek alája kiköltés végett. Történt egyszer, hogy egy parasztasszony kacsattojásokat is tett a költő liba alá; de alig hogy ezt a liba észrevette, kikaparta fészkeből a kacsattojásokat, és csak saját tojásait költé. Másnap az asszony még több kacsattojást tett a fészekbe és pedig a közepébe, hogy a liba észre ne vegye és ha észreveszi is, ki ne kaparhassa. De a liba nem hagyott magán kifogni. A mint fészkehez térve az idegen tojásokat látta, körül járt, gágogott, aztán addig-addig mesterkélte csőrével, míg a kacsattojásokat ismét mind kidobta a fészekből. Ekkor aztán nyugodtan beleült és saját tojásait kiköltötte.

Tanuja voltam egyszer a libák jóságának és bátorságának is. Egy sereg liba szedegette az elhullott gabnaszemeket a már üres szérüskertben s egy kicsinyke veréb közéjük ment és szintén lakomázott. A libák nem bántották, sőt nyugodtan türték maguk közt a kis vendéget, hanem egyszerre egy éhes héjja lecsapott a magasból, megragadta a kis verebet s el akart vele röpülni, gondolván, hogy a buzaszemmel jóllakott veréb épen jó lesz ozsonnára. A szegény veréb bizonynyal elveszettnek hitte már magát a vad héjja körmei kö-

zött s bizony magam sem nagyon hittem, hogy szabadulhat. De ime! Egy gunár, mely a veszedelmet látta, vilámgyorsan ott termett, belevágott csőrével a héjja nyakába s kezdett vele viaskodni, úgy hogy a héjja kénytelen volt a verebet elbocsátani; néhány perczig viaskodtak, de a gunár igen vitézül vielte magát s a héjja végre jobbnak látta megfutamodni és elrepült; a kis veréb pedig tovább élt s bizonyosan halát csiripolt szabadítójának.

A BÁTOR GUNÁR.

(Képpel a 320. l.)

A zöld mezőn véges végig
Nem érni a ludak végét,
Annyin vannak, ely számosan,
Védve vannak százszorosan.

Héja mégis a magasban
Liba husra kedvet kaphat.
Hátha szépen fortélyosan
Egy-kettővel odább oson.

Amit tervez, meg is teszi.
A csapatot jól meglesi,
Mikor látja a rakásba
Már becsaphat s prédára.

Köztük terem, megfog egyet
S azt hiszi, hogy tovább mehet:
De a gunár dehogy tréfál
Héja előtt meg nem hátrál;

Megcsipdesi torkát lábát.
A héja meg nagyot kiált,
S rohan, repül, örül rajta
Csakhogy életét megtarthatta.

A
ott, a
zájába
tenger
látott
azt h
mar
hogy
óriási

magán
zelébe
fiut,
szott,
ismét
mek
rohan
a má
tisztel
lélekj
tak s
gerbe
nácsk
nem
falja
ugyan
biztos
zott é
a tig
a gy
a viz
a viz
rencs

A MEGMENTETT GYERMEK.

(Képpel a 308. lapon.)

INDIÁBAN néhány év előtt egy tengerparti vár közelében egyszer több katonatiszt sétált; fegyver is volt náluk, mert ott, a tigrisek s más fenevadak házában ez szükséges. A mint így a tengerparton sétálnak, egyikök uszni látott valamit a tengerben. Eleinte azt hitték, hogy ember, de csakhamar nagy csodálkozásukra látták, hogy bizony az nem más, mint egy óriási királytigris.

A tigris partra lépett s miután magáról a vizet lerázta, a part közelében levő falu felé rohant s egy kis fiut, ki épen egy ház ajtajában játszott, szörnyű fogai közé ragadott s ismét a tenger felé szaladt. A gyermek kiáltására a falu népsége előrohant, de nem tudott mit csinálni a már távol szaladó fenevaddal. A tisztek azonban, hamar visszanyervén lélekjelenlétöket, a tigris után rohantak s midőn ez zsákmányával a tengerbe ugrott, csak egy perczig tanácskoztak. Az világos volt, hogy ha nem lönek, a tigris menthetlenül fölfalja a fiut; ha lönek, találhatják ugyan a fiut is, de a tigrist is. Egy biztos lövő tehát isten nevében célzott és lőtt, — egy másodpercz múlva a tigris nagyot rugdalozva elereszté a gyermeket és élet nélkül terült el a vizen. Ekkor egy jó uszó gyorsan a vízbe ugrott s a fuldokló fiut szerencsésen visszahozta a partra.

A KIS KIVÁNCSI.

(Képpel a 312—313. l.)

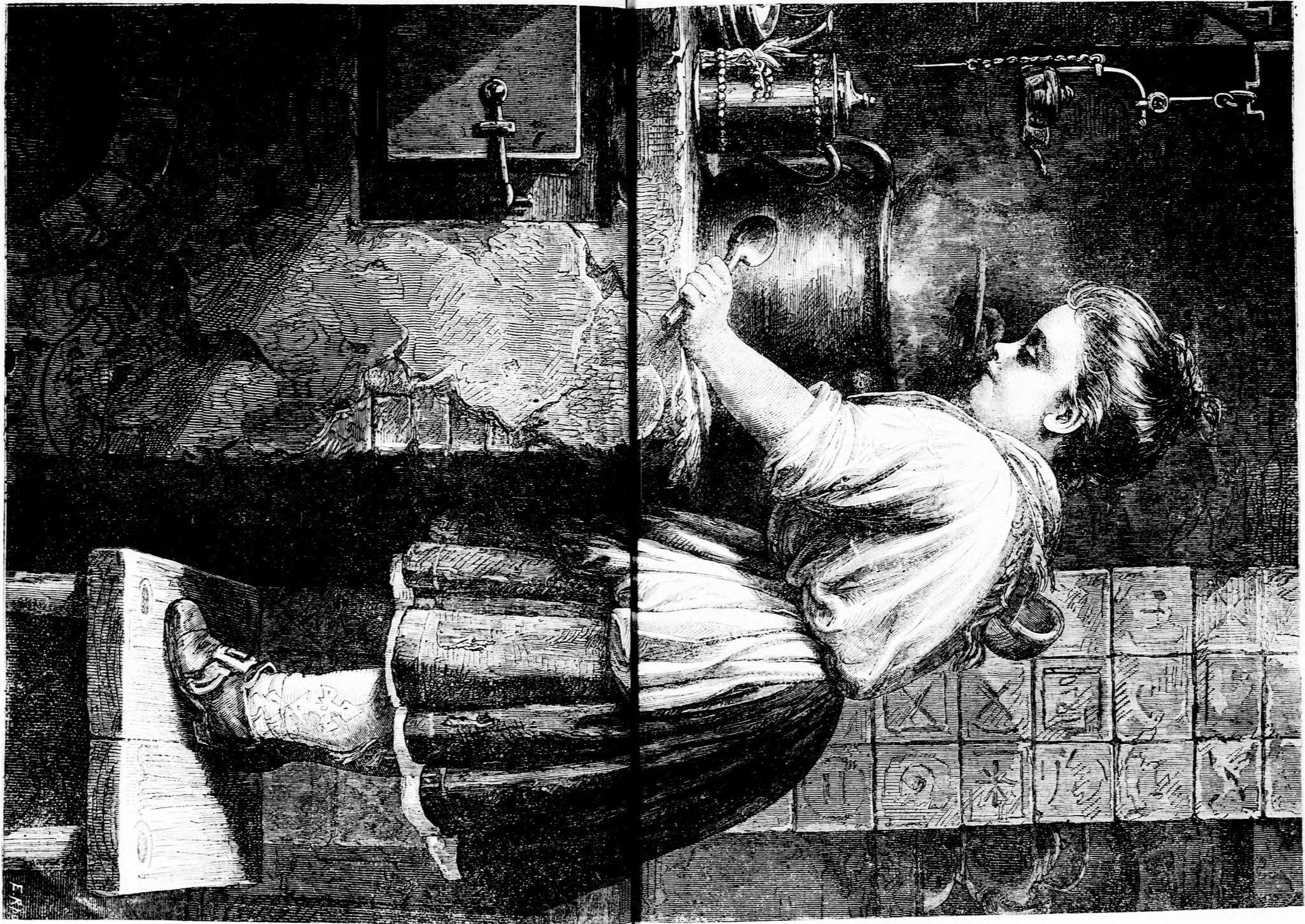
Mi van vajon a fazékba? —
Tudni, látni ugy szeretném;
Ha nem tudom, ha nem látom
Talán meg sem is ehetném,

Forr a leves, hol a kanál
Hadd kavarjam meg egy kissé,
Mama nem hiszi, hogy értem,
S hogy pancsolok, mondja mindég.

Fel a fedőt! — Juj, juj, izé
Hogy fut neki a szememnek —
Pszt! Léptek!... Ez a mama
De hisz most már futok, megyek,

ABC AZ UTON.

A betük egyszer utra keltek
— Mind ugy ahogy csak mehetett, —
Az **A** betü szép agárra ült,
Mig **B** egy békára csücsült,
C egy czirmost szólított fel,
D a Dunán evezett el;
E az elefántot vevé,
F a farkast megszerezé,
A G gondolára szállt,
H hintón hajtott odább,
I iram szarvast talált
K-ra kényelmes koci vár,
L egy jó léghajót kapott,
M pedig egy macskát fogott,
N egy egész naszádot vett,
O-é egész omnibusz lett;
P a postán utazott el,
R rókán ért czéljához el.
Sz szandolinnal ment tovább,
T telegráf sodronyon át,
U az ugouka fára mászott
V vasszekeren odább állott
És a **Z** egy Zebrát látott
S be utazta a világot.
A hány betü annyiképen
Utazott volt réges régen.

A Kis Kiváncsi. (Lásd 311. l.)

F. H. 1881

A HINDUKRÓL.

UDJÁTOROK-E, hol van Keletindia? Ázsia térképén megtaláljátok azt a nagy országot, melynek népéről már többféle rajzot adtam nektek. Most néhány szót akarok mondani magáról a népről is.

Keletindia ősi lakói, a hindu-k, a legrégebbi őskorig felviszik történelmüket. A régi korban miveltebbek is voltak, mint most, mert az utolsó századokban idegen hódítók pusztítottak országukban s végre az angolok foglalták el az egész birodalmat. A hindu nép még mai napig is ősi pogány vallását követi. Főisteneik: Brahma, Siva, Visna, Indra, Ganessa és még sok más, hogy neveiket is alig lehetne mind előszámlálni; szentírásuk pedig a Veda könyvei, melyek nem egyebek, mint bölcs mondások és szent énekek gyűjteményei; némelyik énekben segítségül hívják az isteneket, másokban boszút kérnek ellenségeikre.

Leghatalmasabb osztálya a népnek a braminok, vagyis a papok, kik majdnem élő szentek gyanánt tiszteltetnek, de bizony nem sok okos dologra tanítják a népet és csak azt ismétlik mindig, hogy ők, a braminok Brahma istennek szájából eredtek, míg a nép többi osztályai egyéb tagjaiból; ez okból tehát a braminok nem is olyan közönséges emberek, mint a többiek stb. A braminnak mindenki engedelmeskedni tartozik s amit egy ilyen pap megkíván, azt tőle

megtagadni nem szabad. A braminok védik legmakacsabban a régi szokásokat és a most ott uralkodó angolok csak nagy erőfeszítéssel tudták az olyan kegyetlen szokásokat kiirtani, hogy p. o. midőn egy férfi meghal, özvegye máglyára lépett és önként elevenen megégette magát. Most már csak ritkán történik ilyesmi. De a kereszténység még csak lassan terjed köztök s most is hisznek a lélekvándorlásban. A hindu komolyan azt vallja, hogy halála után lelke átszáll valamely más élő lénybe, állatba, madárba és hogy születése előtt lelke már szintén volt valahol, valakiben; így aztán, ha valami baj éri, szentül meg van győződve, hogy az büntetés valamely bűneért, melyet lelke még egy más lényben laktában elkövetett stb.

A hinduk kasztokra, azaz társadalmilag osztályokra vannak osztva; a legtekintélyesebb osztály a braminoké, a legalsóbb és legmegvetettebb a puliké vagy páriaké. E szerencsétlen osztály tagjai rosszabbul vannak, mint az erdő vadjai; házakban lakniok nem szabad, sőt közel sem mehetnek a városokhoz, hanem a sűrű erdőkben, bozótokban kell rejtőzniök; ha utast látnak közeledni, kötelesek öt hangos kiáltással figyelmeztetni, mert ha ezt nem teszik s az utas ruhája véletlenül hozzájuk ér, minden irgalom és lelkiismereti furdalás nélkül leszurja őket, mint egy kártékony fenevadat. Ha valami eladni valójuk van, a mi ugyan nagyon kevés és

legfeljebb
dekből
egy falu
a földre
jelenlétül
lakói ak
gának, a
helyette
akar, u
egészen
becsülete

A m
hindu el
veti a
megeszil
hinduk
lágért s
hetni tel
ségnek
lakmáro
Idővel,
nak, be
bolondsá
jóizü ma

A KÖL

nétek:
papirost
játok is
előtt ne
Egyipton
papyrus
ettől k

legfeljebb egy kis rizsből. kosárfon-
dekből s ételéből áll, elmennek egy-
egy falu szélére, lerakják portékájukat
a földre s hangos ordítással jelt adnak
jelenlétükről; aztán elbujnak. A falu
lakói akkor kijönnek és kiki vesz ma-
gának, a mire kedve van és hagy
helyette azt és annyit, a mennyit
akar, úgy hogy a szegény páriák
egészen a falubeliek kegyelmére és
becsületességére bizzák portékáikat.

A mi legutálatosbnak látszik a
hindu előtt s a miért leginkább meg-
veti a páriát, az, hogy a páriák
megeszik a tehénhúst. A tehén a
hinduk előtt szent állat s húsát vi-
lágért sem szabad megenni; képzelt-
hetni tehát, mily szörnyű elvetemedett-
ségnek tarthatják, hogy a paria jóízűen
lakmározik a marhahus-sültből. —
Idővel, majd ha jobban felvilágosod-
nak, be fogják látni ők is, mily
bolondság ez és maguk is megeszik a
jóízű marhasültet.

A KÖNYVFK TÖRTÉNETÉBŐL.

(Képpel a 309. l.)

 A AZT mondanám nektek, kis
olvasóim, hogy irjatok nekem
valamit, bizonyára azt felel-
nétek: „szivesen, de kérünk hozzá
papiroost.” Ezt most könnyen kaphat-
játok is, de hajdanában, sok száz év
előtt nem tudták, mi a papiros és
Egyiptom lakói egy nilusi növény, a
papyrus leveleit használták írásra s
ettől kapta nevét a mai papír is.

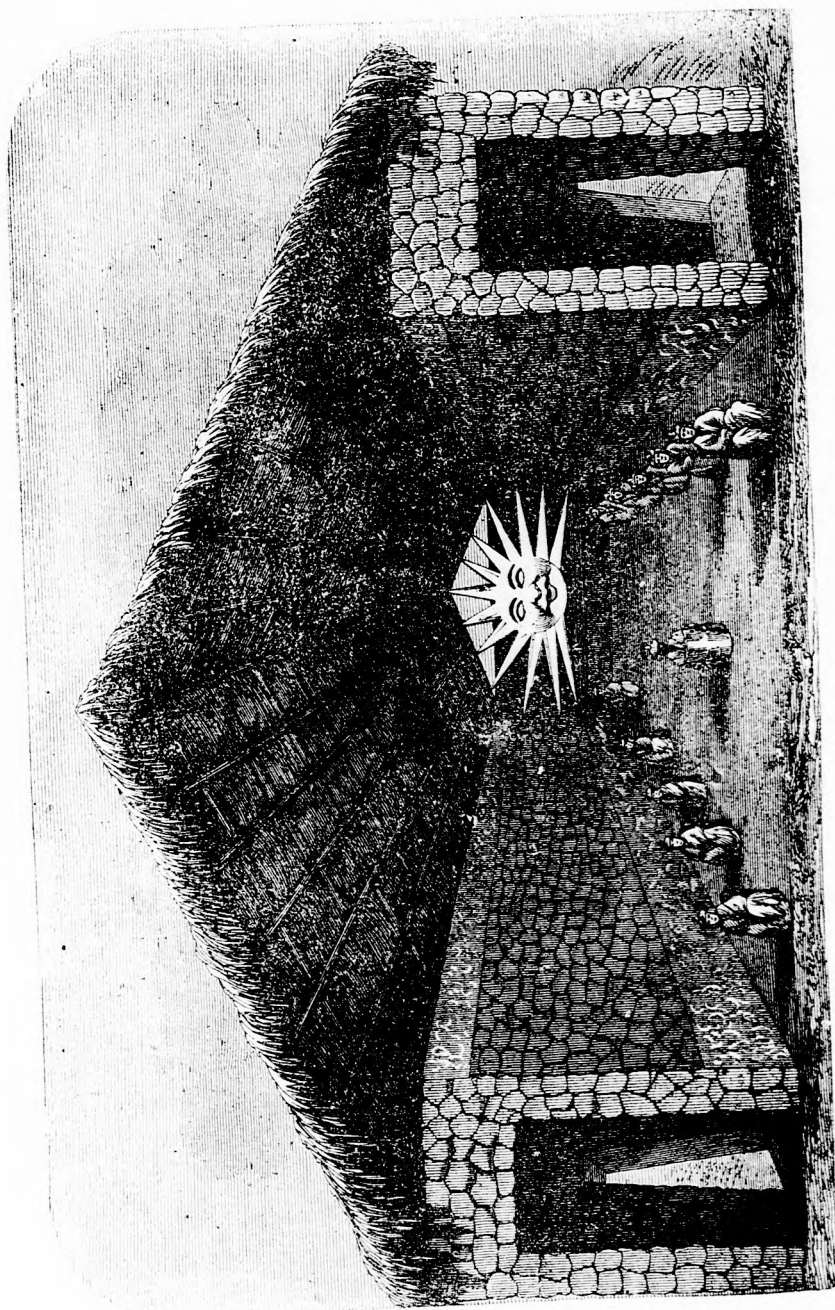
Később állati bőroket készítettek el
e célra s ezt pergamen-nek nevezték
Pergamum városától, hol ezt kitalál-
ták. A régi rómaiak pedig viaszkos
táblákra írtak, minőket Pesten a
nemzeti muzeum régiségtárában most
is őriznek.

A középkorban leginkább a zár-
dákból esendben élő barátok és szer-
zetesek foglalkoztak az írás mester-
ségével, mert ez akkor még igazi
mesterség volt, mihez kevesen értet-
tek és annál becsesebb, mert a könyv-
nyomtatás még ismeretlen volt s így
a könyveket elejétől végig írni kellett
annyi példányban, a mennyi szük-
séges volt. Drágák is voltak akkor a
könyvek s egy francia király, XI.
Lajos, midőn egyszer néhány könyvet
kölesön vett, zálogban hagyta érte
ezüstneműjét s még külön írásban is
kötelezte magát a könyvek visszaadá-
sára. Ha egy könyv akkoriban elve-
szett, nem oly könnyű volt újból
leiratni, kivált ha jó vastag volt.

Bizonyosan sokan közöletek, kis
olvasóim, láttak már könyvnyomdát,
vagy legalább olvastak róla és tud-
ják, hogy most gépek segítségével
rövid idő alatt ezer meg ezer könyv
elkészül. Nem így volt ez hajdan;
akkor egy-egy tudós szerzetes mély
csendben ült szobácskájában s iroga-
tott szorgalmasan; ha módja volt,
tartott magának egy írnot s ennek
tollba mondta, mit írjon, mint az
látható mai rajzunkon, mely egy több
száz esztendő kéziratáról van másol-
va. Ha aztán egy ilyen könyvet más

HÓVAL FÖDÖTT TEMPLOM. (lásd 319. l.)

A NAP TEMPLOMA CÚZCOBAN. (lásd 318. l.)

valaki is birni akart, szintén leírta vagy leíratta magának s hogy ez milyen mulatságos munka volt, azt képzeltetek kis olvasóim, ha nektek a papa könyvei közül egy-egy vastagabbikat elejétől végig le kellene írni!

Szokásban volt hajdan még az is, hogy a kezdőbetűket szépen kifestették, mi által még lassubbá lett a munka s létezik egy biblia, melyet Guido de Jar 1294-ben kezdett el írni s 1344-ben fejezett be, tehát éppen ötven esztendeig dolgozott rajta. Nem csoda, ha aztán drágák is voltak a könyvek.

Mennyire máskép van ez most! Mióta a könyvnyomtatás föltaláltatott, gyorsan és könnyen készülnek a legnagyobb könyvek és minden nagyobb városban száz meg száz ezer kötetből álló könyvtárak vannak, mint p. o. Pesten is a nemzeti muzeumé, az egyetemé, az akademiáé. És a könyvkereskedésekben a legszebb könyveket meg lehet venni annyiért, a mennyibe hajdan egy-két lapnak leírása került.

E nagyszerű változást a könyvnyomtatás föltalálásának köszönhetjük. Hogy és miként történt ez, majd nem sokára el fogom mondani.

ISTEN ALDÁSA.

(Képpel a czimlapon.)

„Milyen jó volt valaki, hogy reánk szegény árvákra is gondolt,“ szól a kis mezitlábás leányka, midőn égető szomját üde vízzel eloltá.

„Milyen jó volt valaki, hogy reánk is gondolt,“ gondolja a lihegő házórzó

eb, midőn a kut mellett duskálhat a hűs vízben.

Aldassék annak a neve, mondóm én, ki mindnyájunknak nyújtja az „Isten áldását,“ mint a vizet a keleti népek nevezik. Es mily jóltevője sok szegény fáradt, szomjas utasnak az, ki az országot mellett nyitva tartja kútiát. Voltaképen esekélység, egy ital víz csupán de éppen az apró jótettek teszik kellemessé az életet. Gondoljátok erre, kis olvasóim, s a ki apró szívességeket, kis szolgálatokat, sokszor csak egy két nyájas szót adhat a maga helyén. — ne mulasztja el!

A NAP TEMPLOMA CUZCOBAN.

(Képpel a 317. l.)

HAJ DANÁBAN, még mielőtt európai ember Amerikába lépett volna, Peruban egy böles „inka“ vagyis király uralkodott, kinek neve Manko-Kapak volt; ez eltörölte az emberáldozatot s megállapította az egy istenben való hitet, látható jelképül a napot tűzvén ki. A hold a nap nővére gyanánt tiszteltetett, a többi csillagok pedig a szolgaszemélyzetet képviselték. Hitték a peruiak a lélek halhatatlanságát is, sőt meg volt vallásukban a mennyország is, hol a jók lelkei örök boldogságban fognak élni, míg viszont a pokol a gonoszok büntetésére szintén megvolt. Az istenitiszteletnél csak állati és növényáldozatokat hoztak; a főpap mindig az inka legközelebbi férfikona volt, a többi papok is mind az inkák ivadékai valának.

A vallásujtó Manko-Kapak egyttal Cuzco városát is alapította, a mi

időszámítá
nap tisztel
mely a sp
saig (15
téglából é
pezett, fa
aranyleme
pedig rag
tén szinar
nagyreszt
székek áll
inkák beb
lyezték el
szabad tér
még öt ki
a holdnak
tettek az
dik a csil
és mennyd
vány tiszt
pedig a
volt; va
volt arany
lottak a p
is, ott vol
lyek vize
folyt s a
szolgált.

A tem
kások 150
kik mindn
ból válasz
nap tisztel
számára e
Minden év
fordulaton
pélyek ren
országból
családok.

időszámításunk szerint 1045-ben, s a nap tiszteletére templomot emeltetett, mely a spanyol Pizarro benyomulásaig (1553-ig) fennállott. Egetett téglából épült hosszú négyszögöt képezett, fa tetőzettel; a falak belülről aranylemezzel voltak borítva, középen pedig ragyogott egy nagy nap, szintén színaranyból. A falak hosszában nagyrészt tiszta aranyból készült trónszékek állottak s ezekben az elhunyt inkák bebalzamozott holttesteit helyezték el. A templom körüli nagy szabad tér fallal volt bekerítve, s itt még öt kisebb templom állott; egyik a holdnak volt szentelve s itt őriztettek az elhunyt királynők; a második a csillagok, a harmadik a villám és mennydörgés, a negyedik a szívárvány tiszteletére szolgált, az ötödik pedig a papok tanácskozási terme volt; valamennyi gazdagon ékítve volt arannyal. A falkerítésen belül állottak a papok és szolgálk lakházai is, ott volt továbbá öt kut is, melyek vize arany és ezüst csövekből folyt s a szent áldozatok tisztítására szolgált.

A templom közelében voltak lakások 1500 hajadon leány számára, kik mindnyájan az inkák családjából választattak; köteleességek volt a nap tiszteletére rendezett szertartások számára elkészíteni az áldozatot stb. Minden évben egyszer, a nyári napfordulatkor (juniusban) nagy ünnepek rendezettek, melyekre az egész országból összegyűltek a nevezetesebb családok.

HÓVAL FÖDÖTT TEMPLOM.

(Képpel a 316. l.)

Hóval fődött minden, minden
Ereszen hó, hó az ágon
Ártatlanság fehér színe
Olyan szép a hold világon.

A templomnak karesu tornya
Végig be van hóval fedve,
Isten házáu szebb ruházat
A fehérnél nem lehetne! —

ÉLET-SZABÁLY.

Mig nappal van: munkálkodjál.
A veszélyben sziráldul állj.
Hol szükségét látsz: nyujts segílyt.
Ajándékozd meg a szegényt.
Bizz' Istenbe, senki másba;
Maradj jó- s balsorsban nála.
Barátod híven szeresd,
A hazát mindenek felett.

A „Kis Lap” 18-ik számában
közlött találós kérdések megfejtése:

- 1.) Feketén-megy be a konyhába, vörösen jön ki—**rák.**
- 2.) Apja meg sem született s a fiu már a ház tetején nyargal—**füst.**
3. Földön fa, fan viz, vizen kö, kövön vas vason hus,—**köszörűkö.**

Az ugyanazon számban közlött képtalány megfejtése: **Kézfogók.**

E talányokat megfejtették: Toldy Viktor-ka. — Schwarz Sidi. — Márkus Sándor. — Altshul Arthur. — Pap Géza. — Laurensik Mariska.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D o b o s E r z s i k e, Czegléd. Szabálykép az áll ugyan előttünk, hogy kis olvasóinktól csak kivételkép és csak oly dolgozatokat adunk ki, melyek megírására magunk hívtuk fel; a kis Mukkal azonban talán kivételt tesszünk. — A. A r t h u r P e s t. A jó kívánságokat Forgó bácsi köszöni, de a versét nem adja ki. Még egy kis helyesírást is kell tanulni kis Fiam.

A BÁTOR GUNÁR. (lásd 307. l.)

Pest-bécsi irodalmi és művészeti intézet Deutsch testvérek. Felelős szerkesztő: Forgó bácsi.
Ára negyedévre 1 frt.

➡ Megjelenik hetenkint egyszer 16 oldalon. ➡